

De Synodale weg dekenaat Echt-Susteren

Hoe kunnen we een meer synodale en missionaire kerk zijn?

Datum: 3 april 2024 Dekenaat Echt-Susteren
Gespreksdeelnemers: 14 parochievrijwilligers uit de 4 parochies in het dekenaat.
Contactpersoon: Ger Theelen / Har Verheggen
E-mail: theeleng@home.nl / harverhe@ziggo.nl

Na de opening met het Synodegebed volgt een korte terugblik.

Voor een samenvatting van de eerdere bijeenkomst wordt verwezen naar de website van het dekenaat c.q. het Bisdom. Voor de uitwerking naar parochies wordt verwezen naar pastoors en parochiebesturen.

Het voorgaande dekenaal advies is via het Bisdom Roermond en het Aartsbisdom naar Rome gestuurd en aldaar besproken in de Synode (oktober 2023). Hiervan was wel snel een Engelstalige samenvatting beschikbaar maar de Nederlands vertaling kwam pas eind januari beschikbaar en de gesprekshandleiding in februari jl.

Deze omvangrijke samenvatting in klerikale taal is voor leken onleesbaar. Zodoende heeft ons (Aarts)Bisdom weinig gehoor gegeven aan de basiswensen van Paus Franciscus voor een transparante dialoog met Gods-volk Onderweg.

Gewone taal is voor velen moeilijk genoeg. Omdat mensen het woord "Synode" niet begrijpen, haken ze af van verdere verdieping in de materie.

Voor de inhoudelijke discussie worden de deelnemers opgedeeld in twee groepen die starten met lezing, bezinning en vervolgens reflectie op thema 3 en 4.

Thema 3: Deelname aan een verwelkomende Kerk

Geloof is geen theologie, maar moet zichtbaar zijn in daden. Matheus 25:40.

Het zijn tekenen van hoop, want Christus is verrezen.

Een verwelkomende kerk moet verbindingen leggen: Wat doe je voor je medemensen?

Er is verschil tussen "welkom zijn in de kerk" en je "thuis voelen bij de kerk".

Iedereen zou welkom moeten zijn zonder uitzondering, of mensen nu "wel of niet in zonde leven". Het kerkgebouw is mede bepalend voor 'thuis voelen'. De kerk als gebouw moet zich niet beperken tot alleen de eredienst; het gebouw is er ook voor de gemeenschap. De kerk is gemeenschap, hetgeen verder reikt dan liturgie.

Eén deelnemer meldt persoonlijk diverse hordes te hebben ondervonden. Merendeels voelen de deelnemers zich welkom in de kerk. Dat was heel anders in de Corona-tijd, toen zelfs mensen werden geweigerd. Dit heeft diepe sporen achtergelaten en is op sommige plaatsen nog steeds merkbaar, omdat groepen niet meer bijeen komen: zowel gebedsgroepen als Franciscusgroepen. Mensen haken af en geven aan: ik kan thuis ook bidden. Het aantal kerkelijke uitvaarten is drastisch afgenomen. Openbare scholen betalen voor les in geloofsovertuiging. RK-scholen geven les in algemene geloofsovertuiging en laten voor Rooms Katholieken enkel ruimte buiten reguliere lessen.

Er is (te) weinig ervaring met andere culturen en visies. Bij een gastvrije benadering zullen buitenlandse werknemers (Oekraïners, Polen etc.) en asielzoekers zich op hun gemak voelen. In Noord-Limburg worden Poolse diensten goed bezocht! Er is een wereld te winnen. Geluidsinstallaties in sommige kerkgebouwen zijn slecht.

Vervolgstappen:

- Durf te veranderen. Verandering is moeilijk, niet bang zijn voor verlies, want er komt iets nieuws voor terug (winst). Geef de mensen meer vrijheid om zelf zaken in te brengen die zij van belang vinden, qua muziek en instrumenten.
- De kerk moet de deuren openzetten. De kerk- of parochiegemeenschap is niet beperkt tot de priesters. Bestuur en priesters moeten naar de mensen toe en vooral luisteren: Wat is nodig in de huidige tijd?

- Wees gastvrij op alle fronten! Schenk een kopje koffie en ga het gesprek aan!
- Preken moeten geen herhaling zijn van het evangelie en lezingen. Het evangelie en lezingen moet aansluiten op het dagelijkse leven. Kort en actueel. Bij iedere viering een thematische liedkeuze en *aansprekende* preken!
- Nieuwe misboekjes en meer volkszang. Lieder van Oosterhuis sluiten beter aan bij de huidige geloofsbeleving.
- Biedt geloofsverdieping: woorddienst, gebed, meditatie en Alpha bijeenkomsten. Organiseer film- en gespreksavonden. Een **woorddienst** door leken kan voor zoekende mensen verhelderend werken. Het gaat erom meer mensen te betrekken bij de kerk als gemeenschap, aanvullend op een eucharistieviering en niet als vervanging hiervan.

Priesters kunnen (meer) ontlast worden door werkgroepen en vrijwilligers:

- Meer saamhorigheid en verbondenheid vraagt diversiteit en stelt eisen aan onze voorgangers.
- Laat leken het verhaal vertellen! We moeten zoeken naar leken (m/v) die hun geloof kunnen overdragen op de jeugd, zoals de (groot)ouders (veelal moeders) vroeger deden.
- Wijkcontactpersonen die welkom heten aan nieuwe (wijk)bewoners; die feliciteren bij een geboorte, doop, communie, vormsel, huwelijk en huwelijksjubilea en speciale aandacht besteden aan alleenstaanden, zieken of nabestaanden bij een overlijden.
- Vrijwilligers die actief willen zijn in het pastorale werk meer betrekken bij de geloofsverklaring. Zoals communie uitreiken aan mensen die niet meer in staat zijn een eucharistieviering te kunnen bijwonen.
- Paulus wijst erop dat elk kerklid gaven, talenten en een roeping gekregen heeft. Door dit alles samen te voegen, krijg je een kerk die, net zoals een menselijk lichaam, effectief en efficiënt werkt. Hij legt ook uit dat elk lid van de kerk noodzakelijk is voor het functioneren van een gezonde kerk. 1 Korinthe 12:12-20).

Thema 4: Vrouwen in het leven en de zending van de Kerk.

Genesis 1-3. Man en vrouw zijn in gelijke mate geschapen als beeld van God en daarmee dus principieel gelijkwaardig. Het is man en vrouw gezamenlijk, ieder met zijn /haar accenten en talenten.

Over de rol van vrouwen in de kerk wordt - binnen de Europese kerk - wisselend gedacht. Een deel ziet in dit onderwerp geen problemen en is tevreden met de huidige situatie; een deel is van mening dat de kerk teveel een mannenwereld is en dat er meer evenwicht en gelijkheid (emancipatie) moeten komen.

De roltoedeling verdient tenminste een heroverweging gericht op meer gelijkwaardigheid. Vrouwen willen niet alleen lector zijn, maar willen ook getuigen van het geloof: met name in concrete daden en geroepen worden tot het priesterambt. Bij ziekenbezoek als pastoraal contact zijn vrouwen belangrijk. Ze kunnen hoop en troost bieden aan mensen die met levensvragen zitten. Vraag is: "Wat leren de priesters hierover in hun opleiding?"

Vervolgstappen:

- Er is sporadisch ruimte voor vrouwen, maar niet in alle parochies. Gelijkwaardige posities tussen man en vrouw, Vrouwelijke diakens en priesterschap moeten mogelijk worden. Kies voor eenheid in verscheidenheid. Traditie is mooi, maar moet geen blok aan het been zijn.

De kerk is door het verplichte celibaat veel goede priesters kwijt geraakt. Ondanks alle goede bedoelingen worden buitenlandse priesters, die ook hun eigen rites meebrengen, niet altijd (goed) begrepen.

Vervolgstappen:

- Toelaten/wijden van gehuwde priesters leidt tot een welkome aanvulling van het priesterbestand.